

Richard Jackson**Mlada Amišinja v raju**

Najprej je komaj opazna,
 zavzemajoč zgornji levi vogal, ne samo
 zato, ker sta njena preprosta črna obleka in čepica
 zgolj senca v odprti kočiji,
 ali zato, ker koruzna polja skoraj goltajo
 voz, ampak zato, ker sem bil tako zaposlen
 s tem, da bi ugotovil, kaj počnejo vsi ti ameriški
 vrabci, na ducate jih je,
 letajo ven in noter s te platane,
 tako živahno, kot da bi peli, kraljujoč na vrhu grička.

Pravijo mi, da slepec misli na drevesa,
 kadar misli na velikost, kajti bolje od
 nas ve, kako neskončno se raztezajo
 veje prek tistega, kar upa, da bo videl.
 Ti vrabci niso slepi, vendar so dovolj
 prebrisani, da sledijo vsaki veji,
 kamorkoli že vodi, pa vendar dovolj previdni,
 da se vračajo in preizkušajo tisto, kar so našli, z dotikom.

Kot deček sem pogosto izpod take
 platane s kijem odbijal kamne,
 delal velike kroge, razširjal svet,
 ki je bil sam zase vedno preveč preprost.

Toda sedaj je deklica šla tako daleč
 od doma, da jo je skoraj strah.
 Ko prispe, pobere rjave in zelene
 kose lubja, ki se je oluščilo z debla
 in ki je skoraj tako debelo kot koruza.
 Zelo mlada mora biti, kajti vidim, da bi bilo na

njeni preprosti obleki mogoče zaznati blede sled barve.
 Tukaj ne bi smela biti sama —
 vendar sem pozabil omeniti mladeniča,
 ki čaka na koleslju in za katerega
 bi si želel, da bi ga oba prezrla.

Ni moja nevednost tisto, kar mi brani,
 da bi spraševal, kajti prav tako dobro kot ona vem,
 da svet, v katerem živi, ni majhen,
 da sleherno jutro sledi nepolomljenim
 vejam teh cest, ki vodijo naprej
 od tega kraja, naprej od tistega, o čemer je
 sanjala ona ali ti ameriški vrabci.

Divji konji

»Življenje je verjetno okroglo.«
 — Van Gogh

Morda vam tega nisem povedal,
 toda neke noči, medtem ko smo spali, sem sanjal,
 da stojimo med divjimi konji z Assateagua,
 ker so jih nekoč izkricali, so postali okrogli
 in majhni od slane trave. Naslednje noči
 je to bila slepa riba iz Mamutove jame,
 ki nima občutka za prostor in misli,
 da je njen temni prostor ves svet.
 In omenil bom Pascala, ki je ljubil
 našo slepoto, ko je rekel, slep kot vsi:
 »Narava je neskončna krogla, katere središče
 je vsepovsod in ki nima oboda,«
 kar pomeni, da je vse isti prostor
 ali da živimo v prostorih, ki si jih drug
 za drugega predstavljamo, tako da je že prav,
 da se nikoli ne vračamo. Predstavljal sem si
 prostor, kjer lahko znova slišimo dež,
 preden se dotakne zemlje, kjer lahko
 slišiš zvoke svojega prikritega otroštva,
 kakor zvoke mačke, čakajoče, da se bodo
 ptice približale krmilnici. Večina teh stvari
 nima nič opraviti z nami, radi si mislimo,
 pravzaprav upamo, da se lahko bolje skrijemo
 kot naše besede, ki pomenijo toliko napačnih stvari.
 Kar hočem reči, je: popolna okroglost
 naših prsi, naših življenj, teh dni,

popolno zaupanje enega telesa v drugem.
 Te dni je nebo dovolj veliko, da si ga naprtamo,
 kot slišimo koga reči, in verjamem, da je.
 In verjamem luni, ki prav tako spušča
 vlažno svetlobo na barje. Verjamem
 enemu samemu čričku, ki se skuša zriniti pod
 moja vrata, medtem ko ti pišem iz tega prostora, ki si si
 ga že zamislila. Verjamem, da sem se te leta
 dotikal, kamorkoli sem iztegnil roko.
 Verjamem, da začenjajo divji konji z Assateagua
 dvigati glave, čudeč se našemu počasnemu prihodu,
 ker našo oddaljenost poznajo po petju čričkov,
 čeprav vedo, kako je svet navsezadnje okrogel,
 in morda bi lahko poznali celo tiste noči, ki smo jih tako
 slepo ljubili,
 kako bi tudi mi mogli videti, kamorkoli bi pogledali,
 neskončne prostore, ki jih nikoli ne bomo imenovali naši.

Modra luna

Jutro je izginilo, dež prenehal
 in našel sem gnezdo rumene penice,
 pet plasti globoko, vsaka plast je nosila
 jajce škorca, ki ga je prekrila penica,
 da bi zaščitila lastni zarod, tako —
 praviš — kot skrivamo občutke, ki ogrožajo,

kar ljubimo. Moralo je pasti
 z mladike, težko od preteklosti in dežja.
 Razpadlo je na mojih dlaneh. Par
 penic je švignil nizko okoli mene, prestrašen,
 kot običajno so, zaradi preveč neba. Neke noči
 se je nebo skrčilo zaradi gora in oddaljenih

oblakov, opazovala sva modro luno,
 kako se nežno, kot vsak ljubimec, spušča
 med drevje. Ko so oblaki prekrili zvezde,
 si prebrala najino zgodovino in nisem doumel,
 da te je bilo strah ali kaj si hotela reči s tem, da je
 preveč vode v najinih znamenjih krivo, da sva tako
 osamljena.

Na to sem pomislil tistega večera, ko sem sam
 stal na obali desno od tebe, sledeč
 svetilkam s čolnov, skoraj bi lahko bile zvezde,

iščoč ranjenega kita, ki se je zapletel
v ribiško mrežo. Premišljeval sem o kitovi samici,
ki si jo opisala, ujeti v plitvem zalivu

poleg tebe. Nekje na morju bo njen prijatelj
čakal do konca. Ali si vedela,
da bo samica ure in ure odganjala samca
s tem, da bo stala popolnoma navpično?
Morda bolje od nas vedo,
kdaj skriti in kdaj odkriti ljubezen.

Nocoj luna ni več modra
in res je, da je njena modrost legenda,
ki opisuje njeno polnost dvakrat mesečno.
V resnici je luna prav tako rumena kot tiste penice.
Pod njo starajoči se mož čaka s
svojo še starejšo ljubico, ki je preživela kap.

Tudi onadva opazujeta oddaljene čolne. Prinesel
ji je nagačeno žival in ji z dotikom,
ki mora biti obenem tudi blagoslov
in ju vrača v preteklost, daleč od tukaj,
gladi nazaj lase.
Doumela sta, da se navsezadnje ves čas zgrne
okoli nas, tako kot gnezdo, tako kot dež,

kakor svetloba s tistih zvezd, ki si jih poskušala skicirati,
svetloba, ki se začenja v toliko drugih krajih.
Svetloba s te lune, modre ali rumene,
zadržuje nekaj ptic nizko nad vodo.
Mislim, da je svetloba zemlje, naša lastna svetloba,
že izginila h komurkoli, ki smo ga ljubili.

Prav zato — čeprav končno veš, kaj so pomenile zvezde,
kaj je poleg žalostne smrti ljubezni pomenilo gnezdo —
prav zato blagoslavljam ta ljubimca, blagoslavljam tebe,
ne da bi se upal koga dotakniti, blagoslavljam modro
luno, ki pravi, kako redka je taka ljubezen,
ki tako predano skriva pred seboj, kar jo ogroža.

Daljni kraji

Prvega novembrskega jutra sem jih videl
plavati vzdolž presihajočega kanala v slanem močvirju.
Mislil sem, da so bela pena, ki jo plima

včasih pusti na blatu. Komaj jih je bilo mogoče videti za travo, ki je bila že prezrela za košnjo. Katerikoli kmet je nekoč obdeloval močvirje, je že davno izginil. Z glasom bi lahko zarezal nebo. Nikoli prej nisem videl divjih labodov, zato so bili to najlepši živeči.

Hotel sem ti povedati. Hotel sem ti povedati, kako njihova samota v vsej tisti puščobi ni bila njihova, ampak najina. Nato so se, brez vsakega glasu, tako počasi, da se je zdelo, kot da odskakujejo kot kamni, ki jih otroci vržejo prek površine, dvignili. Zelo dolgo sem jih skušal priklicati nazaj. Mislim, da osamljenost, ki jo čutimo v daljnih krajih, nastopi, ker tako zelo postanemo del preteklosti, da se nam zdi, da smo nevidni.

V Tennesseeju ni labodov, toda neke jeseni sem na odprti tržnici govoril s starcem, ki je prodajal bojne peteline, ki jih je metal v zrak, da bi razkril njihovo temnordeče in rjavo perje, kar, je rekel, druge spravi z bojišča. Vsaj dvajset jih je moral imeti v žičnatih kletkah. In izdeloval je labode, mavčne labode, bolj bele od labodov, ki sem jih videl ob newhamphirski obali.

Delal jih je, da bi se spomnil Nemcev v stari domovini, kako so na reki za zabavo streljali labode, in tudi, kako so se partizani, skoraj nevidni v plitvini za labodjimi mladiči, maščevali.

Bila je ženska, ki jo je ljubil, ki pa se je, če izdam skrivnost, ljubila tudi z Nemci. Sam je komaj pobegnil v Postojnski jami, kjer so Nemci mlade partizane vezali z žico in jih metal v brezkončno globoke luknje. To je vse, kar lahko stori v spomin. Med dolgim padcem je mladi partizan o sebi morda razmišljal kot o labodu, ki najde edini izhod, morda se je spominjal ženske, ki jo je na skrivaj tako dolgo ljubil, in kako se mu bo med ljubljenjem z njo zdelo, kakor da neviden pada v zemljo, in morda bo sanjal o starih na postojnski tržnici, kako znova in znova za kupce mečejo v zrak svoja življenja.

Svetovi narazen

Ne morem si kaj, da ne bi verjel deževniku,
 tako spretno me je vodil,
 medtem ko je vlekel svoja krila stran od slabo
 prikritega gnezda, in šele nato spet poletel,
 in ne morem si kaj, da ne bi verjel v ljubezen,
 ki bo sama sebe naredila tako ranljivo za svoje mlade.

Težko je razumeti, toda
 šele z odhodom vemo, kaj ljubimo.

Preden sem odšel, si povedala zgodbo
 o puhasti kukavici, ki se izvali v vrabčjem
 gnezdu, ki vrže ven domači zarod
 in jo ranljiva starša posvojita.
 Neke noči, v mestu daleč od doma,
 sem z osuplostjo opazoval, kako sta se dva mladeniča,
 ki sta bila videti še bolj kruta od kukavice,
 sklonila, da sta na čelo poljubila beračico,
 in ji dala dolar, beračico, ki je z ducatom vreč
 in vozičkom gnezdila na vogalu.

Nikoli se nisem počutil tako krivega
 za tisto malo ljubezni, ki jo lahko izkažem.
 Tistega večera sem sam na avtobusu premišljeval,
 da si bila zvezdna svetloba iz gnezda v drevju,
 ki vsebuje vsak trenutek tvojega življenja.

V borovih gozdovih vzdolž obale severno od tod
 se svetloba zvezd nikoli ne dotakne tal.
 Tam nekje bo kukavica začela peti.
 Mislim, da nikoli ni bilo trenutka, ko se nisva
 bližala drug drugemu skozi te gozdove.
 Mislim, da ni nobenega najinega trenutka,
 ki se ne dogaja nekje drugje,
 ali ljubezni, ki naju ne vodi, včasih
 spretno, dlje od naju obeh.

Prevedel Jure Potokar